

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 1 (1495) 1986 m. sausio mėn. 9 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

LIETUVIAI PASAULYJE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirm. Vytautas Kamanas atsiuntė visiems lietuviams sveikinimus su šv. Kalėdom ir Naujais Metais, kurie mus pasiekė tik prieš pačias Kalėdas. Kviečia stiprinti mūsų tautiečių tarpusavyo pagarbą, meilę, ryžtantis padėti vieni kitiems ir bendromis jėgomis siekime laisvės Lietuvai, nes lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt!

Linus Kojelis iki šiol buvo Vašingtone Baltųjų Rūmų įstaigos sartykių su visuomene direktorium, dabar Amerikos prezidentas Ronald Reagan paskyrė Liną Kojelį specialiu Prezidento asistentu su visuomene ir vadovaus tos įstaigos užsienio politikos ir gynybos skyriui. Linas Kojelis Californijos universitete yra baigęs ekonomijos ir istorijos mokslus bakalauro laipsniu, ir Princetono universitete įgijo Magistro laipsnį.

Popiežius Jonas Paulius II gruodžio pradžioje privačioje audienijoje priėmė Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininką arkivyskupą Liudą Povilonį ir kartu pietavo. Popiežius gyvai domėjosi Lietuvos katalikų problemomis ir kokie pasirengimai krikščionybės 600 metų jubiliejui Lietuvoje, apie padėti Kunigų Seminarijoje. Popiežius pakartotinai užtikrino, kad nuolat meldžiasi už Lietuvą ir prašė perduoti Lietuvos vyskupam, kunigam ir visiem tikintiesiems jo nuoširdžius linkėjimus su apaštalinu palaiminimu ir priedo arkivyskupui L. Poviloniui padovanojo meniškai ir gražiai išsiuvinėtą arnotą.

Vatikano radijas: Čikagos Moksleivių Ateitininkų žodis Lietuvai! Norėdami užmegzti brolišką ryšį su Lietuvos jaunimu, kunigo Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopa Čikagoje į Vatikano radiją nusiuntė pranešimą apie savo veiklą ir sveikinimo žodį Lietuvos jaunimui. Kuopai vadovauja moksleivis Jonas Račkauskas, žodį į Lietuvą skaitė 17-kos metų jaunuolis Gytis Liulevičius.

NAUJŲ METŲ SUSIMĄSTYMAS

Nauji metai tai ne vien pakelti taurę tiems, kurie turėjo laimę jų sulaukti. Tai proga ir prievolė atsakingo asmens suvesti praėjusių metų savo gyvenimo apyskaitą ir rimtai apsvarstyti, ar išnaudojom tinkamai tą niekad nepasikartojančią galimybę savo, savo šeimos, savo tautos ir žmonijos labui. Tikriausiai surasim, kad daug ką pražipopsojom ar dėl neapdairumo, ar dėl nesusivokimo ar dėl patogaus pasyvumo.

Lietuvių išeivijai, kaip stambiai tautos daliai, pravartu paanalizuoti bendrą jos veiklą laike praėjusių metų. Kiek buvo tikrai naudingo nuveikta? Ar negalėjom daugiau, o gal ir daug daugiau padaryti, kad ir su ribotais materialiniais ir intelektualiniais ištekliais? Ar neikvojom be reikalo savo jėgų, kovodami su vėjo malūnais kaip Cervantes Don Kichotas? Ar tautos laisvė buvo mums svarbesnė už asmenišką garbę ieškojimą? Ar vietoj nuoširdžiai padėti siekti bendro tautos tikslo, žemas asmeninis pavydas buvo mus sugundęs dėlioti pagalius skersai kelio tų, kurie daugiau dirba ir daugiau sugeba? Ar išpildėme savo pareigą po to, kai sutikom užimti atsakingą vietą?

Kritikuoti gal yra lengviau negu ką nors nuveikti. Kritika pateisinama tik tada, kada ji prisideda prie klaidų išvengimo; kitaip ji tik daro žalą. Bet metų pabai-

Rašo Dr. J. Kunca

goj verta padaryti išimtį ir pažvelgti objektyviai į mūsų išeivijos nuveiktą darbą per praėjusius metus.

Kalbant apie pačią kritiką, krinta į akis jos apstumas. Gera dalis laikraščių ir žurnalų pašvenčiama jai. Vieno Australijos lietuvių savaitraščio puslapiuose randame paskutiniu laiku daugiau puslapių paskirtų kritikom ir ginčam negu rimtesniems straipsniams ar žinioms. Čia jau kraštutinis pavyzdys. Bet pavartę likusią spaudą, deja, pastebėsime, kad ten yra per daug kritikos iš vienos pusės ir pasigyrimų iš kitos. Susidaro nemalonūs išpūdis, kad mes savo nuolatine kritika ir vienas kito gyrimu už to nevertus darbus mėginame nuduoti šaunius bendruomenės veikėjus ir didelius patriotus.

Dažnai skaitome plačius pranešimus apie rinkimų eigas ir priimtas rezoliucijas, nustatančias ateities veiklą. Apsidžiaugiam pamatę ilgiausią sąrašą naujos valdybos planų ateičiai. Praeina metai, kiti, visi pamiršta minėtus pažadus ir jų nors dalinį išpildymą. Veiksniai dažnai pamiršta, kad jų pareiga ne tik apgalvoti planuoti, bet ir įgyvendinti tuos planus. Apšiėmė užimti atsakingas vietas neturi pamiršti, kad bendruomenei ir tautai reikia pozityvių darbų, kad čia neužtenka turėti snaudžian-

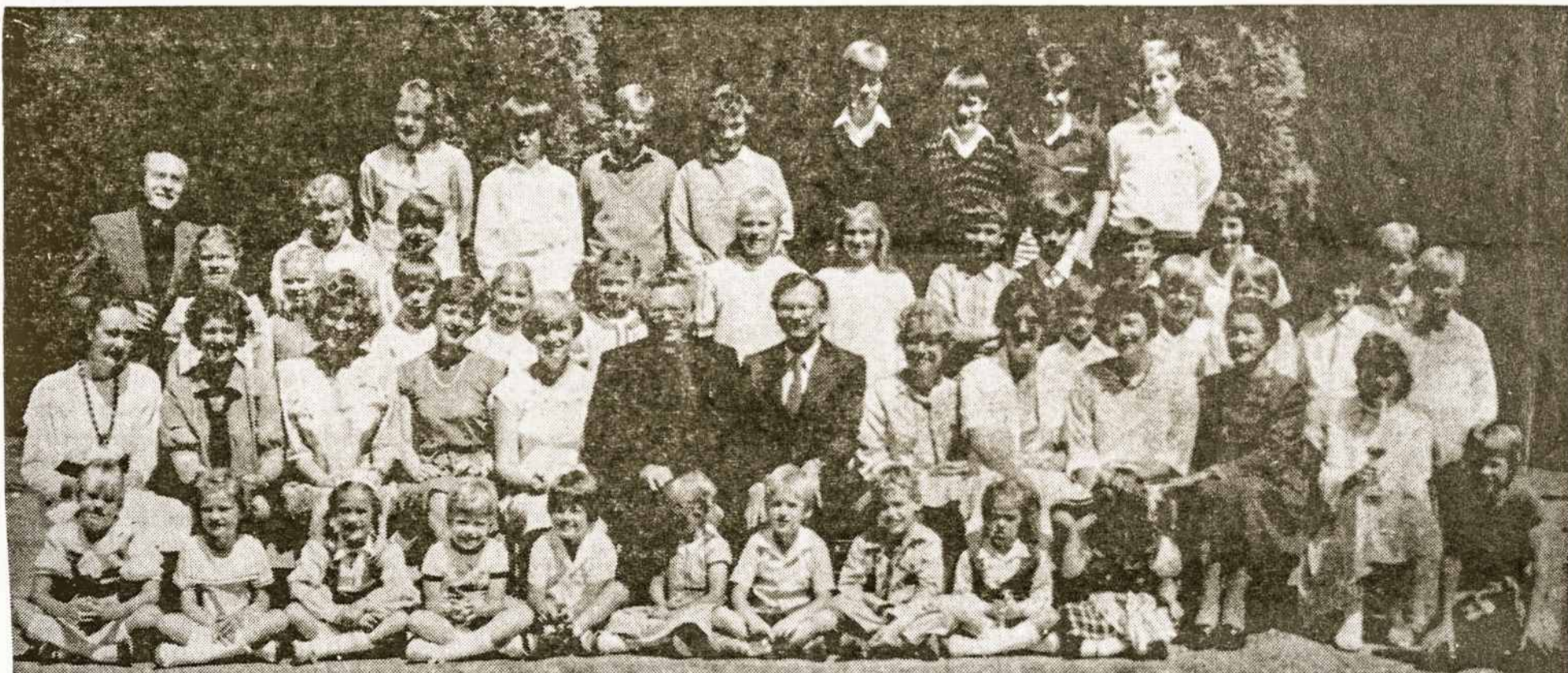
čius pirmininkus ir valdybas, kurie praleidžia laiką mėginami kaip nors pateisinti savo neveiklumą.

Priejus prie paties veikimo jaučiasi gero jo planavimo trūkumas. Veikimo tikslas prisidėti kuo daugiau prie Lietuvos laisvės klausimo išsprendimo pagreitinimo. Ne pasisekęs baliukas pagreitins tėvynės išlaisvinimą, ne ilgį mūsų neišpildytų užsimojimų sąrašai! Tik silpninimas Lietuvos okupanto ir pagreitinimas Vakarų reakcijos prieš sovietinę agresiją gali mums būti naudingas mūsų siekime. Kelti Lietuvos skriaudą yra naudinga, jei kartu įrodysim demokratinių kraštų politikam ir mums, kad tas pats okupantas yra jau pakeliui įvesti tokią pačią vergovę visam laisvam pasauli. Nepamirškim - kiekvienam rūpi tik jo gerovė!

Susilpninti Sovietų Sąjungą galima tik sustabdžius jai ekonominę ir technologinę pagalbą ir teikiant reikiamą paramą visiems laisvės kovotojams marksistinės diktatūros kraštuose, kurie visi priklauso nuo Maskvos. Mūsų pareiga prabilti į Vakarų sąžinę, iškeliant tokių sankcijų reikalingumą pačių Vakarų saugumui. Ne P. Afrika, bet Sovietų Sąjunga turėtų dabar būti Vakarų sankcijų objektas!

Kiek mūsų išeivija konkrečiai prisidėjo prie Vakarų žadinimo perreiktais metais? Kiek buvo pasinau-

(Nukelta į 2 psl.)

Melbourno Lietuvių Parapijos sekmadienio mokyklos mokslo metų užbaiga. Mokytojai iš kairės: Dalia Antanaitienė, kun. Dr. Pr. Dauknys (stovi), Rasa Statkuvienė, Rūta Jokubaitienė, Danguolė Jokubaitienė, Bronė Staugaitienė, prel. Pr. Vaseris - mokyklos globėjas, Petras Aras - vedėjas, Jieva Arienė, Marytė Špokevičienė, Dalia Didžierė, Ona Rukšėnienė.

DARBAI, KURIUOS IŠEIVIJA TURI ATLIKTI

LKB KRONIKOS LEIDIMAS, KNYGOS ŽYDŲ REIKALU

Išėivija turi atlikti tai, ko pavergta tauta negali. Tai laisvojo pasaulio informacija apie lietuvių kančias pavergtoje Lietuvoje. Tauta ten gyva, leidžiama pagrindžio spauda. Vien tik Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos (LKBK) laisvąjį pasaulį pasiekė 67 numeriai. Ir tai ne lapeliai, bet storoki sąsiuviniai. Puiki informacija apie šiandieninę Lietuvą, ypač religinės laisvės varžymą. Tai turtas, kurio ir didesnės pavergtos tautos neturi. LKBK, patyrusi daugybę sukrėtimų, išlydėjusi visą eilę savo redaktorių, bendradarbių, platintojų į kalėjimus bei koncentracijos stovyklas, tebėra gyva. O tai reiškia ir mūsų tauta tėvynėje gyva. Labai didelį darbą atlieka Vatikano radijas, beveik ištiesai skelbdamas Kronikos turinį - radijo bangos pasiekia okupuotą Lietuvą. Taigi LKBK ten turi daugybę "skaitytojų". Išėivijoje Kroniką ištiesai pirmiausia laisvojo pasaulio lietuviams pateikia "Draugas". Ir tai yra viena iš didžiausių dienraščio stiprybių, nes gautą iš tėvynės pagrindžio leidžiamą medžiagą pateikia greitai.

Greitai pasaulį pasiekia ir angliški jos vertimai, leidžiami Lietuvos katalikų Religinės šalpos atskirais sąsiuviniais, kun. K. Pugevičiaus rūpesčiu. Tūkstančiai egzempliorių pasiekia daugiausia religinės angliškai kalbančio pasaulio institucijas bei atsakingus asmenis. Tai labai gerai. Bet tai dar ne viskas.

Nuo 1974 m. LKBK originalinė medžiaga didžiuliais (400-700 psl.) tomiais yra leidžiama lietuvių kalba. Nuo 1977 m. šiam darbui tęsti buvo įkurta "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms leisti sąjunga (LKBKLS). Iš viso išleisti 7 tomiai lietuvių kalba, 1 t. anglų, 2 t. ispanų kalbomis. Artimiausiu laiku išleidžiamas VIII tomas lietuvių kalba, atskiri tomiai anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Vieno tomo spaudos kaštai siekia \$ 15.000. Jei šie projektai būtų įvykdyti, būtų didelė parama kovojančiai Lietuvai, ypač katalikiškame pasaulyje.

Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos Clevelande klebonas kun. Gediminas Kijauskas savo parapijos laikraštyje "Mūsų žingsniai" kalbėdamas apie LKB Kroniką pastebėjo: "Visų pirma mes šiandien kiekvienas privalome suprasti, giliai įsisąmoninti, kad mūsų tylėjimas, pasyvumas yra didelis nusikaltimas prieš tautą ir Bažnyčią. Tuo laiku, kai visas pragaras stoja prieš K. Bažnyčią, kad

.....
BRONIUS KVIKLYS
 Mūsų specialus bendradarbis
 Čikagoje
 .....

ją sugriautų, kad Lietuvos žemėje nevaikščiūtų tikintis žmogus, jei mes tylėtume ir nieko nedarytume, būtume bailiai, dezertirai ir nusikaltėliai. Šiandien permaža vien melstis, permaža galvoti tik apie savo gyvenimą, mirtį ir laimingą amžinybę, privalome matyti plačiai, savo širdimi apimti visus tautos ir Bažnyčios brolius bei seseris".

Šių LKBK tomų leidimo našta ant savo pečių nuo 1974 m. neša kun. K. Kuzminskas, ligi šiol suorganizavęs 10 tomų, viso 5.024 psl. išleidimą bendru 53.000 knygų tiražu. Kronika pasiekia 138 kraštus. Koks tai didelis vargšės Lietuvos garsiakalbis pasauliui. Deja, yra ir kita medalio pusė: Kun. K. Kuzminskas be galo vargsta telkdamas lėšas. Skelbiami aukotojų sąrašai, atsiranda nuoširdžių rėmėjų, bet lėšų vis trūksta.

Lietuvių tautos kančias priespaudoje teisingai parodo mūsų politinių kalinių bei Sibiro kankinių atsiminimai. Jų jau išėjo gal keliolika tomų, bet yra mūsų tarpe dar "sibir'okų", kurie turėtų savo kančių liudijimus pateikti mums ir pasauliui. Reikėtų sudaryti sąlygas jiems tai padaryti. Beje, gal

Amerikos vyskupai gina Lietuvą

Jungtinių Amerikos Valstybių vyskupų konferencija generalinėje asamblėjoje priėmė atskirą rezoliuciją, kurioje kviečia sovietinę vyriausybę pripažinti Lietuvos katalikų religines teises ir grąžinti Klaipėdoje Taikos Karalienės bažnyčią. Rezoliuciją pasiūlė lietuvių išėivijų vyskupas Paulius Baltakis, kuris yra pilnateisis Amerikos Vyskupų Konferencijos narys. Rezoliucijoje Amerikos vyskupai rašo:

— Mes protestuojame prieš besitęsiantį neteisingumą Lietuvoje ir kviečiame sovietinę vyriausybę laikytis Helsinkio susitarimų, kurie garantuoja lietuvių tautos teisę laisvai praktikuoti savo tikėjimą. Jungtinių Amerikos Valstybių vyskupai prašo, kad sovietai nelegaliai atimtą Klaipėdos Taikos Karalienės bažnyčią grąžintų tikintiesiems iki 1987 m., kai visa lietuvių tauta minės krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 m. sukaktį.

Pristatydamas rezoliuciją Ame-

pernai ar užpernai iš okup. Lietuvos buvo gauti be galo įdomūs rašytojo ir redaktoriaus Juozo Keliučio (1902-1983) kacetiniai atsiminimai. Viena kita jų nuotrūpa buvo mūsų spaudoje, o neseniai išleistas žurnalo "Lituanus" Nr. 3 1985 m. pateikė jų gerą pluoštą (5-27 psl.) sklandžiai atliktame angliškame Sigitos Naujokaitienės vertime. Šio žurnalo numerio pagrindinis vyr. redaktorius mums gerai žinomas Antanas Dundzila. Kaž kaip šurpu šiuos atsiminimus skaityti. Bet reikia mums ir sveitimams. Laukiame tad visų atsiminimų išleidimo lietuvių ir anglų kalbomis. Tai darbas, kurį reikia nedelsiant atlikti.

Dažnai pakalbame apie Lietuvos žydus, jų gyvenimą ir santykius su lietuviais. Nekartą esame nusiskundę, kad ir šioje srityje mūsų veiksniai per 40 metų beveik nieko nėra padarę. Bet kai ką padarė kiti. Kanadoje išleidžiamas gal 300 psl. veikalas apie Lietuvos žydus. Šia proga šių eilučių autorius prisimena prieš 5 metus mirusį savo kolegą redaktorių Aloyzą Baroną. Jis, sielodamasis minėtu reikalu ir matydamas, kad niekas nieko nedaro, parašė gal 150 ar 200 psl. knygą apie Lietuvos žydus.

Inž. Antanui ir Marijai Rudžiams finansuojant minėtas rankraštis buvo išverstas į anglų kalbą. Po to jis "kaž kam" buvo įteiktas. Nuo to laiko praėjo gal 6 metai. O kas su tuo rankraščiu nutiko? Tai vėl darbas, kurį reikia nedelsiant atlikti - išleisti!

rikos Vyskupų Konferencijos asamblėjai, vysk. Baltakis priminė, kad visame pasaulyje pareiškimus reikalaujančius grąžinti koncertų salę pavestą katalikų bažnyčią yra pasirašę daugiau kaip 25 milijonai žmonių. Sovietai Lietuvoje yra uždraudę bet kokią Bažnyčios dalyvavimą švietimo, socialinės pagalbos ir spaudos veikloje, yra uždarę vienuolynus, ir įkalinę uolius Bažnyčios vadovus.

Rezoliucijos klausimu taip pat kalbėjo Oklahoma City arkiv. metropolitai lietuvis K. Salatka. Vysk. P. Baltakis amerikiečiam vyskupam prisistatė kaip vyskupas, kurio paskirtis yra būti bebalsės tautos balsu. LRTV

(Atkelta iš 1 puslapio)

NAUJŲ METŲ SUSIMĄSTYMAS

dota tam svetima spauda? Kiek surinktų fondų buvo paskirta šitam pagrindiniam tikslui? Kiek ir kaip buvo kreiptasi į svetimų kraštų politikus nurodant sovietų pavojų jiems ir jų kraštams?

Praeitų metų vekimo analizė gal mums parodys, kad per daug buvo pigiai kritikuota, per daug gal gyvėme vienas kitą be rimtų užsitarimų, ir tikrai per mažai nuveikta konkrečiam, tiesioginiam Lietuvos išlaisvinimo darbui.

Mūsų kaimynai latviai jau pradėjo rimtus seminarus jaunimo vadų paruošimui. Vertėtų juos pasekti. Mums irgi labai trūksta tikrai sugebančių vadovauti ir ginti tautos reikalus!

į v y k i a i

Canberra. Federalinė valdžia XII. 17 pranešė, kad Australijos 6 milijonai ir 600 tūkstančių darbininkų gauna algų pakėlimą — savaitinio priedo po \$ 12.50. Dirbantiesiems tai nėra didelė paguoda, kai Australijos doleris kas kartą vis krinta. Vyriausybė verčiau rūpintųsi kaip grąžinti prarastą dolerio vertę, o ne toliau dolerio vertę smukdyti. "News Weekly" XII.11 pranešimu, Australijos skolos užsieniui jau siekia \$ 73 milijonus ir kasmet nuošimčių užsieniui turi išmokėti po \$ 12 milijonų.

Canberra. Reservo bankas planuoja nuo 1990 metų Australijoje įvesti plastikinius banknotus. Tai būtų pirmoji valstybė pasaulyje, įvesdama plastikinius banknotus, kurių pinigų klastotojai nebeįstengtų pagaminti.

Melbournas. Viktorijos opozicijos kalbėtojas Mr. Richardson paskelbė, kad Viktorijos valdžia nemandagiai elgiasi su dešiniųjų kraštų atsiųstais ambasadoriais ir konsulais, neina į jų priėmimus, bet atvykstančius socialistinių kraštų atstovus ar jų parlamentarus visuomet juos priima pats premjeras Mr. Cain.

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad prieš Kalėdas Krokovoje buvo užpultas lenkas kunigas Tadeusz Zaleski, 28 metų amžiaus. Trys agentai įsiveržė į kunigo būtą, jį sumušė, surišo ir pabėgo, panašiai kaip ir Lietuvoje buvo sumuštas kunigas Vaclovas Stakėnas, kurį agentai skaudžiai sumušė ir mėgino nužudyti.

Melbournas dienraštis "The Age" XII.23 atspausdino A. K. Žilinsko ilgą straipnį, atsakydamas tūlai L. Fabro, kuri aprašė savo ekskursiją po Sovietų Sąjungą, sužavėta Baikalo apylinkėm. A. Žilinskas sako, kad ten prie Baikalo iš Lietuvos buvo išstremta jo teta ir koncentracijos lageriuose išlaikyta 16 metų. A. Shifrin savo Vadove po Sovietų Sąjungą rašo, kad toje Irkutsko apylinkėje sovietai turi įsteigę 273 koncentracijos lagerius, 85 psichiatriškus kalėjimus, kurių ta Fabro nebuvo suinteresuota pamatyti, besigrožėdama Baikalo apylinkėm.

Viktorijos nauju gubernatorium karalienė Elzbieta paskyrė Melbourn universiteto vicekanslerį Dr. McCaughey, 71 metų amžiaus, airių kilmės presbiterijoną Šv. Rašto profesorį. Jo žmona 68 m. yra patyrusi socialinė veikėja.

Roma. Popiežius Jonas Paulius II Kalėdų vidurnakčio Mišiose Šv. Petro bazilikoje 14.000 tikinčiųjų tarė žodį, kaip galima suprasti, kad Dievas tapo žmogumi? — Tai klausimas, kurį šimtmečiais kelia žmonių generacijos. Daugelis su tuo klausimu pasitraukia netikėdami, bet krikščionys tiki į Dievo visagalybę, nes Dievui nieko nėra negalimo.

"The Herald" dienraščio pranešimu, Australijos skautų 14-toji Tautinė stovykla prasidėjo gruodžia 31 d. prie Sydnėjaus 160 ha. parke netoli Wollongong, dalyvauja 16,500 skautų. Stovyklos paruošimas kainavo 5 milijonai dolerių, kurių beveik pusę surinkta aukomis, kitą dalį davė valdžia. Už poros metų prie Adelaidės vyks Pasaulinė Skautų Jamboree.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatinėms skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

Į NAUJĄ ATĖITĮ

Naujuosius Metus pradėdame vieni kitiems linkėdami laimės, kad jie būtų vertingi, kupini gerų darbų. Linkėdami laimės mes neabejotinai norime, kad tai būtų tikrovė, o ne vien tik mandagumo pareiškimas ar tuščių žodžių skambesys. Taip mes pradėdame Naujuosius Metus Viešpaties vardu, prašydami jo palaimos savo darbams. Tikrą žmogaus didybę sudaro ne užsimojimas malonumams, o tik savo pareigų geras atlikimas. Pareiga didelė ar maža, ji visuomet lieka pareiga ir jos takas veda į laimę. Šv. Augustinas iš senovės laikų moko: "Žmogaus pareiga būti geru. Jei mes darome ką privalome, nereikalaujame pagyrimo, nes tai mūsų pareiga". Mūsų visų lietuvių didžioji pareiga, kad ir nakties padangėje mums šviestų kaip žibintas, tai LIETUVA! Kad ji būtų vėl laisva ir nepriklausoma, stipri savo visų vaikų tikėjimu ir dėl to nepalaužiama, tvirta kaip uola.

Šie metai - mūsų darbo metai! Netrukus savaitgalio mokyklos vėl pradės naujus mokslo metus, ar jos bus pilnos mokinių, ar tėvai stengsis, kad lietuvių kalba neišnyktų iš jaunų širdžių? Organizacijos sudarys naujus darbo planus. Jaunimo Sąjunga jau kruopščiai ruošia VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Australijoje. Metų gale Sydnejuje vyks Australijos Lietuvių Dienos, kad jos gerai pasisektų, kiek milžiniško darbo chorams, sportininkams, tautinių šokių grupėms, įvairių šakų jauniems menininkams. O kur dar atvirukų rašymas lietuviams sąžinės kaliniams Rusijos katorgoje, Solidarumo mokestis, laikraščių prenumeratos, aukos, kad rinkėjams jų nereikėtų vis maldauti!

Lietuvos vyskupai 1986 metus paskelbė SAMONINGO TIKĖJIMO METAIS, ruošiantis Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejui. Vyskupai kviečia visus pagilinti savo tikėjimo žinias, Kristaus Evangelijos šviesoje pažvelgti į savo gyvenimo uždavinius. Tam tikslui geriausiai gali patarnauti sekmadienio pamaldos. Per visus du tūkstančius metų sekmadienio pamaldos buvo geriausia tikėjimo mokykla. Visais amžiais sekmadienio šventimas turėjo lemiamos reikšmės tikinčiųjų gyvenimui. Jeigu ankstesnių laikų krikščionims sekmadienis buvo toks vertingas ir reikšmingas, tai toks jis privalo būti ir mūsų amžiaus tikintiesiems. Dievo tauta turi suprasti kas jai svarbu. Bažnyčia visame pasaulyje yra labai susirūpinusi dėl to, kad sekmadienis mūsų laikais ima prarasti savo krikščionišką veidą. Jėzus Kristus yra didžiausias ir giliausias mūsų jėgų ir mūsų krikščioniško gyvenimo šaltinis. Dieviškoji išmintis mums kalba šv. Mišių liturgija, kuri Dievo Žodžiu lyg brangakmeniu nušvinta prieš tikinčiųjų akis kas kartą vis nauju spindėjimu. Ji rodo mums kelią į tiesą ir teikia gyvenimą. Tokiu dvasiniu atsinaujinimu ruošimės Lietuvos krikšto jubiliejui! PD

Mokslo metų užbaigimas Melbourne

"Brangūs tėveliai, močiutės, seneliai ir svečiai - mes esame jums paruošę kuklią programėlę, atžymėti šių metų mokslo užbaigimą", kalbėjo Gėdrius Šalkūnas susirinkusiems Melbourne Lietuvių Namų salėje gruodžio 15-tą dieną. "Kviečiame jus patogiai atsilošti ir pasidžiaugti. Tik prašome iš anksto atleisti už visokius netobulumus. Mūsų pamokos būna gana trumpos ir nelieka daug laiko rimtai pasirošti pasirodymams".

Toks buvo įvadas į Melbourne Lietuvių Parapijos mokyklos 1985 mokslo metų užbaigimo programą, kurios pranešėjais buvo du baigiamojo skyriaus mokiniai, Gėdrius Šalkūnas ir Vytas Antanaitis. Programa buvo gausi ir įvairi. Svarbiausia tai, kad kiekvienas vaikas vienokiu ar kitokiu būdu pasirodė ir besiruošdamas savo pasirodymui lavinosi lietuvių kalboje.

Darželio vaikai pirmi pasirodė, gražiai deklamuodami bauginantį eilėraščių apie krokodilo dantis ir pašokdami su daina veikaliuką pavadintą "Kiškelis bebėgdamas". Sesutė ir brolis - Rita ir Raimundas Bruožiai visus pradžiugino savo dainomis. Pirmas skyrius pasirodė vaidinimėliu apie godžius meškiukus. Antras skyrius buvo išmokęs kiekvienas po eilėraščių: Daina Dundaitė, Danius Aras, Aidas Kasperiušas ir Venta Jokubaitytė patriotinėmis temomis, Albina Strungaitė ir Daina Didžytė - kalėdine tema. Penktas ir šeštas skyrius vaidino pasaką apie liūtą ir žmogų, o visi padeklamavo eilėraščių - Vanesa Kasperiušaitė apie Lietuvą, Rita Bruožytė apie Senelį Šaltį, visas skyrius "Senelės pasaką". Šis skyrius dar inscenizavo "Juratę ir Kastytį", ką jie žavėtiškai atliko. Tris tautinius šokius puikiai pašoko jaunesnieji mokiniai. Jiems sudarius gražų didelį ratą, žmonės stebėjosi jų dideliu skaičiumi. Akordeonu šokius palydėjo vedėjas Petras Aras. Trečias skyrius vaidino Esopo pasaką apie žiogą ir skruzdėles. Žiogu buvo Stepas Levickis, kuris atsigulęs klarneta grojo, kol skruzdėlės dirbo. Pirmas ir antras skyriai čia prisidėjo būdami skruzdėlėmis. Septinto skyriaus mokiniai deklamavo eilėraščius: "Senovės giria" - Vytas Antanaitis, "Nuo Gedimino Kalno" - Martynas Zdanis ir Romas Kesminas, "Lietuva" - Gėdrius Šalkūnas, "Metų pasaka" - Andrius Klimas, "Kalėdos" - Nanda Dundaitė ir Vida Jokubaitytė, "Kalėdų naktį" - Marcelė Klimaitė. Po to visas skyrius atliko deklamaciją "Vaisių, uogų ir daržovių karnavalas". Patraukliai ir spalvingai atrodė Dėdės Derliaus vaisiais apkrauta skrybėlė ir mokiniai vaizduojantys įvairius vaisius, uogas ir daržoves. Paskutinis numeris - mokyklos choras - už visus labiausiai patiko žiūrovams. Nors ne visi mokiniai išėjo dainuoti, choras skambėjo labai gražiai ir norėjosi, kad dar daugiau padainuotų, negu tik tris dainas.

Oficialiąją programos dalį - pažymėjimų ir premijų įteikimą, pravedė mokyklos vedėjas Petras Aras, iškviesdamas mokytojus su savo skyriais įteikti pažymėjimus ir Australijos Lietuvių Fondo bei mo-

kyklos Tėvų Komiteto parūpinatus pinigines premijas. Be to septinto skyriaus mergaitės dar kiekvienam mokiniui įteikė po saldumynų maišuką nuo Tėvų Komiteto. Darželio, pirmo ir antro skyriaus vaikai buvo vienodai įvertinti, negavo pirmųjų premijų. Trečiame skyriuje Linutė Didžytė gavo pirmą premiją, Linas Kaladė gavo pagyrimą, kartu su Stepu Levickiu ir Eugenijum Klimu dalinosi antra premija. Ketvirtame skyriaus šiais metais nebuvo. Penkto skyriaus pirmą premiją atiteko Petruui Arui, antroji - Ritai Bruožytei. Šešto skyriaus pirmas mokinytis - Andrius Kaladė, antras - Tomas Aras, trečia - Vanesa Kasperiušaitė. Septintame skyrių pirmas baigė Vytas Antanaitis, antras - Gėdrius Šalkūnas, trečia - Vida Jokubaitytė. Stropiausia ir pavyzdingiausia - Marcelė Klimaitė. Atsisveikindama su septintu skyriumi jo mokytoja palinkėjo vaikams sėkmės ateityje ir ypa-

tingai prašė, kad kalbėtų lietuviškai. Vytas Antanaitis skyriaus vardu padėkojo jai už mokymą ir jai buvo įteikta skyriaus dovanėlė.

Visiems mokytojams vedėjas Petras Aras padėkojo už metų darbą ir rūpestį. Mokyklos globėją prelatą Pr. Vaserį pasveikino su prelatyste. Gi prelatas Pr. Vaseris padėkojo jam už vadovavimą Mokyklai ir taip pat visiems mokytojams. Padėka buvo išreikšta Tėvų Komitetui, kuriame Ramūnas Dunda labiausiai darbavosi, jam padėjo Algis Klimas.

Vaikų darželio Vedėja ir mokytojos - Marytė Špokevičienė ir Rasa Statkuvičienė. Mokyklos mokytojos: Jievtė Arienė, Dalia Didžienė, Danguolė Jokubaitienė, Ona Rukšėnienė. Dainų mokytoja Bronė Staugaitienė. Tautinių šokių mokytoja Dalia Antanaitienė. Tikybą mokė prelatas Pr. Vaseris ir kun. Dr. Pr. Dauknys. Mokyklos Vedėjas Petras Aras.

J. Arienė

O Vilniaus nepamiršk Lietuvi!

Šiais laikais, kada per spaudą dėkojama už tortų ar pyragų iškepimą, tai aš laikau savo šventa pareiga, kaip vilnietė lietuvė, padėkoti dipl. teisininkui, žurnalistinei Petruui Viščiniui už radijo programos paruošimą specialiai Adelaidės lietuviams. Ši programa buvo skirta atžymėti liūdną ir skaudų Lietuvai įvykį, kada prieš 65 metus spalio 9-tą lenkai klasta ir smurtu pagrobė sostinę Vilnių su periferinėm Vilniaus krašto žemėm.

Lietuviai lenkų okupacijos metais patyrė neteisybių ir skriaudų, tačiau dvasiniai nepalūžo ir iš jų išaugo didelis skaičius žymių žmonių kurie reikėsi įvairiose srityse - moksle, mene, muzikoje ir t.t.

Vienas iš tokių yra Petras Viščinis - šakota asmenybė, neapsiribojęs tikta savo profesija.

Dar būdamas gimnazijoje redagavo moksleivių laikraštėlį "Dinamo", platino lietuvišką spaudą kaimuose, skaitė paskaitas ir organizavo teatro vaidinimus. Studijuodamas Stepono Batoro universitete redagavo Vilniaus krašto lietuvių visuomenės ir politikos žurnalą "Lietuviškas Baras". Buvo tautinio Vilniaus komiteto narys ir 1939 m. Lietuvai atgavus Vilnių, organizavo peticijas Sov. Sąjungos vyriausybei, kad Druskininkų - Marcinkonių ruožas būtų gražintas Lietuvai. Dirbo vidaus ministerijoje spaudos ir informacijos skyriuje, o vėliau buvo paskirtas tvarkyti ELTOS skyrių Vilniuje.

Pasitraukęs Vokietijon, Ravensburgo stovykloje leido kasdieninį biuletinį "Naujausios Žinios", dėstė lietuvių kalbą ir prekybinę teisę prekybos mokykloje.

1949 m. atvykęs į JAV Brocktone Mass. išrinktas Tremtinių komitete pirmininku ir per vietos radijo stotį ruošė tragiškų birželio įvykių minėjimus anglų kalba. 1954 m. suorganizavo lietuvių visuomeninę ir kultūrinę radijo programą "Laisvės Varpas", kuriai ligi šiol tebevadovauja.

Šių metų spalio 20 d. Bostone P. Viščinis suorganizavo koncertą, kuris buvo 52-sis "Laisvės Varpo" kultūrinis renginys. P. Viščinis sa-

vo plačiu žinojimu bandė pasidailinti ir su Adelaidės lietuviams. Savo įdomia paskaita jis daugiausiai kėlė šių dienų problemas ir kultūrinį Vilniaus aspektą. Taip pat konstatavo nemalonią tiesą, kad lenkai vis dėlto Vilniaus neatsisako ir ateities planuose Vilnių, kaip Gardiną ir Lvovą, prijungia prie Lenkijos. Kaip okupacijos laikais lenkai spaudė lietuvius, tą patį daro ir dabar, jeigu tik gali, kuriuo geriausiu pavyzdžiu yra Seinai.

Šią kruopščiai paruoštą radijo programą, kurią skaitė pats autorius, atsiųstoje kasetėje skirtą spalio 9-tos progai, Adelaidėje girdėjome lapkričio 30-tą. Programa tačiau buvo sutrumpinta ir nukirsta be jokios pabaigos. Gaila, kad adelaidiškiai negavo progos išgirsti pilną radijo paruošimą eksperto P. Viščinio paskaitos iš JAV, skirtos mums Adelaidės lietuviams.

Ačiū Petruui už įdėtą darbą, laiką, o svarbiausia ačiū už vilnietišką suprantančią ir nepalūžtą širdį.

Valė Marcinkonytė

Juozas Mikštas

L A I K O Ž I N G S N I A I

Kasmet ateinate pas mus,
Kasmet jus pasitinka nežinia.
Kasmet pasaulis, išdidus ir neramus,
Jus jaučia lyg svaigiam sapne.

Kasmet išeinate staiga,
Ir nesugrįžtat niekad jau pas mus.
Tai būna jūsų pabaiga,
Įkaitinusi ir atšaldžiusi jausmus.

Jūs laiko žingsniai, jūs, tik jūs,
Būties audringam debesų
Marinate senus ir gimdote naujus
Metus, kuriais gyvename visi.

Nors kartą būkit giedrūs ir laimingi,
Iš atminties džiugios ilgai nedingę.

Melbourne, 1986-ji Naujieji Metai

Melbourno lietuvių teatras „Aušra“ pasirodė Antrajame Australijos Lietuvių teatrų festivalyje su gerai žinoma lietuviams komedija „Amerika Pirtyje“.

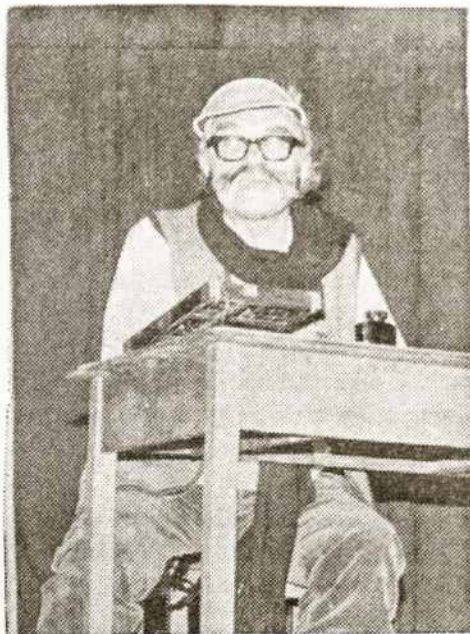
Festivalis, kuris vyksta kas antri metai, ir kuris šiais metais įvyko Melbourne (pernai Sydnejuje) praėjo su dideliu susidomėjimu. Ypač įdomu buvo pamatyti stambesnę pastatymą - komediją „Amerika pirtyje“, kuri kiekvienam lietuviui turėtų būti žinoma arba bent girdėta.

Komedijos „Amerika pirtyje“ autorius Juozas Vilkutaitis - Keturakis kartu su P. Vaičiūnu skaitytini kaip pirmieji lietuvių dramos teatro dramaturgai kūrėjai. „Amerika pirtyje“ išspausdinta 1895 metais ir pirmą kartą pastatyta Palangoje 1895 m. rugpjūčio 20 d. Dėka sipriai sumegztos intrigos, sklandžių dialogų ir monologų „Amerika pirtyje“ statoma ir mielai žiūrima iki šių dienų. Senais laikais labiausiai patraukė žiūrovą komedijoje gvildenamos kaimo buitės aktualijos.

Kada „Amerika pirtyje“ buvo statoma kluonuose ir miestelių salėse ir vėliau nepriklausomos Lietuvos valstybiniame teatre, žiūrovai matė jiems gerai pažįstamas kaimo gyvenimo situacijas, nusigvenusio ūkininko bėdas, gudraus siuvėjo suktybes, naivios Agotos svajones, žydo finansines machinacijas, neturtingų žmonių norą iškeliauti į Ameriką, kraštą „kur auksu kloti šaligatviai“.

Po pirmojo spektaklio „Amerika pirtyje“ 1895 m., spaudoje balsą kėlė Vydūnas, Gabrielius Landsbergis - Žemkalnis, Ona Pleirytė - Pui dienė ir kiti, ragindami gabesnius aktorius steigti nuolatinį dramos teatrą. „Amerika pirtyje“ populiarumas didėjo ne tik mėgėjų tarpe. Režisierius J. Vaičius pastatė ją Vilniaus teatre 1918 metais ir Kauno teatre 1919 m. Režisierius K. Glinskis pastatė „Amerika pirtyje“ Jurbarko Piliėčių klube 1919 m. rudenį ir B. Dauguvietis - Dramos Vaidykloje Kaune 1924 m.

Savaime aišku, kad „Amerika pirtyje“ dabar prarado savo aktualumą ir Melbourne žiūrovai, susirinkę Lietuvių salėje sekmadienį, gruodžio 28 d. pamatyti „Aušros“ teatro pastatymą, negalėjo per gyventi spektaklį arba įsijausti, pilnai suprasti liaudiškumą kaip mūsų tėvai ir protėviai. Bet vis dėlto buvo įdomu stebėti šį spektaklį.

Banko buhalteris (Ant. Kramilius) iš Sydnejaus vaidinimo Jubiliejus.

„AMERIKA PIRTYJE„ MELBOURNE

Žiūrint Melbourne „Aušros“ teatro pastatytą „Amerika pirtyje“, nenorom pastebima naujų arba re-

tai pasirodančių aktorių visai patenkinama vaidyba (V. Lipkevičius, D. Baltutienė, Z. Augaitis, A.

Melbourno teatras vaidina „Amerika pirtyje“. Ateina ūkininkaitis Antanas (Zigmąs Augaitis - vidury) su piršliu (Vincas Lazauskas - kairėje) pasipiršti Agotai. Žydas (Aleksandras Gabas) aiškina, kad Agota uždaryta pirtyje.

„Sudiev, mano karaliau,, scenoje

Sydnejaus teatro vaizdelis iš „Jubiliejus“. Banko direktorius (Vytautas Bukevičius) su žmona Tania (Danutė Karpavičienė).

Lietuviškų teatrų festivalis vyko Melbourne gruodžio 28 ir 29 d. Sydnejaus teatras „Atžala“ pasirodė su dviem veikalais - „Sudiev, mano karaliau“ Algirdo Landsbergio ir „Jubiliejus“ Anton Čekov.

„Sudiev, mano karaliau“ vieno veiksmo drama. Po karo Vokietijos stovykloj aktoriai repetuoja, ne va ruošiasi vaidinti karalių Dovydą. Aktoriai yra du - karalius Dovydas (Julius Dambrauskas) ir karaliaus vergė Abisaga (Onutė Maksvytienė) Jie tačiau ne tiek repetuoja tą karalių Dovydą, kiek planuoja savo ateitį. Karalius Dovydas turi progą parodyti visą artistinį sugebėjimą. Parodo ir karališką išdidumą ir artistinę meilę savo padėjėjai Abisagai. Taip pasidaro veik vieno veikėjo scena. Abisagai lieka klausyti tik gudriai supintos artisto kalbos. Scena tačiau neuobodi, o tuo labiau kad Julius Dambrauskas ją meistriškai išvedė.

Sydnejaus teatro „Jubiliejus“

Čekovo vieno veiksmo komediją „Jubiliejus“ suvaidino teatrų festivalyje Melbourne gruodžio 28 d. Bankas ruošiasi švęsti jubiliejų,

bet tuo tarpu į banką užėina moterėlė Merčutka (Aldona Adomėnienė) ir prašo direktoriaus (Vytautas Bukevičius) pinigų. Banko buhalteris Kuzma (Antanas Kramilius) nori įkyrią moterėlę išvartyti. Pasirodo direktoriaus žmona Tania (Danutė Karpavičienė). Ji užtaria tą įkyrią moterį. Buhalteris įpykęs varo visus lauk. Gaunasi sąmyšis ir visi per viens kitą virsta. Tuo tarpu ateina su dovanomis sveikinti jubiliejuje banko deputacija. Taip scena ir baigiasi.

Suvaidino visi gerai. Gal tik kai kurie artistai skubino kalbėti. Kadangi komedijos turinys gana aiškus, tai ir skubėjimas nieko netrukdė. Savitą charakterį sudarė buhalteris Antanas Kramilius, o taip pat toji įkyrioji moterėlė Merčutka - Aldona Adomėnienė. Direktoriaus žmonos apranga gal kiek per mandri, ypač, kad direktorius labai elegantiškai su fraku.

Sydnejaus teatro „Atžala“ režisierius yra Julius Dambrauskas.

Scenoje Adelaidės teatro „Stotis“

Teatrų festivalyje Adelaidės „Vai-

Adelaidės teatro „Stotis“. Senis (V. Vosylius) laukia stotyje iš Sibiro grįžtančios žmonos. Ateina senelį vesti namo jo duktė Giedrė (N. Vitkūnienė).

Guoga). Režisierius Edvardas Šidlauskas, pats vaidinęs Vinco siuvėjo rolę, interpretavo J. Vilkutaičio - Keturakio kūrinį realiai ir paprastai, be jokių kraštutinumų - sarko arba romantikos, o taip pat nesistengė, kaip dažnai režisieriai daro - pritaikinti atgyvenusią aktualijų veikalą šiems laikams. Gal dėl to pastatyme pasigendama didesnio charakterių išryškinimo. M. Šidlauskienė ir A. Gabas išsiskyrė savo sceniniu patyrimu ir vaidyba, o V. Lazauskas pažymėtinas puikia dikcija.

Neabejotinai teatras „Aušra“ kartu su scenos pagalbininkais, scenos ir rūbų dekoratoriais padėjo daug pastangų paruošti ir pastatyti „Amerika pirtyje“ antrajam Australijos lietuvių teatrų festivaliui.

Jau kelis kartus spaudoje buvo rašoma ir skatinama „Aušros“ teatrui dažniau pasirodyti, pritraukti jaunimą kaip matėme pastatyme „Vyskupo sodas“. Atrodo, kad viską turime, ir žiūrovus, sceną, aktorius. Trūksta tik daugiau vaidinimų.

Jurgis Žalkauskas

dila“ pasirodė su Viktoro Miliūno pjese „Stotis“. Veikėjų čia nedaug: stoties budėtojas (N. Skidzevičius), senis (V. Vosylius), vyras (V. Ratkevičius) ir Giedrė (N. Vitkūnienė).

Scenoje geležinkelio stoties kasoje langelis šalia suolelis, ant kurio sėdi senis (V. Vosylius), stoties budėtojas (Skidzevičius) klausia, ko jis laukia. Senis atsako, kad jis dar laukia. Ateina traukinys. La-

Scena iš Adelaidės teatro „Stotis“. Geležinkelio budėtojas (N. Skidzevičius) sėdi kasoje. Iš traukinio išlipo tik vienas „ponas“ (V. Ratkevičius).

bai gera garsų imitacija. Atrodo, kad tikrai čia pat sustojo traukinys (S. Guščia). Iš traukinio išlipo ponas (V. Ratkevičius) ir kalbina senį. Tuo tarpu ateina Giedrė. Ponas ją atpažįsta kaip savo mylimąją. Giedrė su tuo nesutinka. Ji pasisako esanti senio duktė. Senis tačiau lieka laukti savo žmonos, kuri išvežta į Sibirą. Senio padėtis išryškėja, ko jis laukia, bet to vadinamo pono, kuris išlipo iš traukinio, padėtis neišryškinta.

Suvaidinta labai gerai. Ypač tipiškas ir geras buvo senis (V. Vosylius).

Vaidilos teatro režisierius yra V. Opulskis. pv.

Augustinas Kubilius žengias į pensiją

Jums reikėtų išgirsti bent dalį pasikalbėjimo, kuris įvyksta kiekvieną kartą susitikus prel. Pr. Vaseriui su A. Kubiliu. Abu mosėdiškiai, abu tą pačią pradžios mokyklą lanke. Na ir užverda prisiminimai. Prisimenama kiekviena sodyba, kiekvienas medis, kiekviena tvora. Tada jiems laikas sustoja. Tada užmirštama, kad kambaryje yra ir daugiau žmonių. Jie du abudu Žemaitijoje.

Taigi, iš Žemaitijos, pro suaugusiųjų gimnaziją Kaune ir pro kunigų seminarijas Kaune ir Eichstaette, pro šv. Kazimiero kolegiją Romoje gyvenimo kelias A. Kubilių atvedė į Australiją. Atvedė jau ne vieną, bet Kempteno Alpių papėdėje susitikusį savo tikrąjį pašaukimą Rusnę Šilingaitę ir su ja prie Dievo altoriaus sujungus savo gyvenimus. Apsistota Adelaidėje.

Savo name besikuriant dažnu svečiu pasidarė gandrai. Metams bėgant Kubilių būrys didėjo. Dukrą Rasą pasekė sūnų rikiuotė: Gintaras, Linas, Aidas, Saulius, Sietynas. Jų šeima buvo ir išliko asimiliacijos tvano nesugriaunama lietuviškumo tvirtovė, ką jau parodo ir vaikų vardai. Augustinas vienu iš pirmųjų pradeda platinti lietuvišką spaudą. Tą darbą tęsia ir dabar savo Spaudos, plokštelių ir rankdarbių kioske Lietuvių katalikų centre. Įsijungęs į lietuvių parapijos darbus ir rūpesčius jis šiandien yra ilgiausiai išbuvęs šv. Kazimiero parapijos taryboje. Susiorganizavus Adelaidėje ateitininkams Augustinas buvo vienu iš pagrindinių veikėjų, jaunimo vasaros stovyklų organizatorius, moksleivių at-kų globėjas, paskaitininkas, paskutiniųjų metų eilę sendraugių pirmininkas, atvirai kalbant, ant savo vieno pačių nešas didžiausią ateitininkų veiklos našumą. Rūpestis pavergtoje Lietuvoje persekiojama Bažnyčia paskutiniu metu jį nuvedė į Keston Kollege Adelaidės skyriaus valdybą.

Tvirta religiniai ir tautiniai Kubilių šeima svarbiausiu savo rūpesčiu laiko, kad ir jų vaikai tokiais pat užaugtų ir išliktų. Įdomu pasėkti jų nueitą auklėjimo kelią, kuris vedė pro patarnavimą Mišioms šv. Kazimiero bažnyčioje, pro šv. Kazimiero lietuvių mokyklą, pro lituanistinius kursus, pro dalyvavimą kiekvieną sekmadienį lietuvių bažnyčioje, pro ateitininkų organizaciją, pro įvairiausių parengimus, kuriuose Kubiliukai deklamavo, vaidino, grojo įvairiais instrumentais (vienu laiku buvo su darę net šeimos orkestrą), pravedė programas. Namuose nebuvo kitos kalbos, tik lietuviška. Tai buvo tėviškėje - Kubilynėje.

Dabar, visiems vaikams išskridus iš gimtųjų namų, daliai sukūrus savas šeimas ir žengiant savais

Paryžiaus lietuvių jaunimas buvo susirinkęs gruodžio 13 d. aptarti savo veiklos. Numato įsteigti tautinių šokių grupę, gegužės mėnesį praleisti savaitgalį Chantilly, rugpiūčio mėnesį stovyklauti Austrijoje besitariant VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Australijoje, ieškoti didesnių ryšių su pabaltiečių, ukrainiečių ir kitų tautų jaunimo grupėmis.

keliais, tėvai ir artimieji gali pasidžiaugti Kubilių šeimoje išlikusia šiluma ir jaukumu, kada susirenka visa šeima. Lietuvių kalba be jokio akcento skamba namuose, pokalbių temos daugumoje sukasi apie lietuviškus reikalus, apie tai, kas buvo parašyta lietuviškuose laikraščiuose. Jie ir dabar yra įsijungę į Lietuvių jaunimo sąjungą, į Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošą.

Tėvui Augustinui (taip jis yra giminėje vadinamas) perlipus per 65 m. amžiaus slenkstį, toje ypatingoje šeimos šventėje susirinko visa šeima. Rasa (Mauragienė) su vaikais atvyko net iš Canberros Tik Vatikano radijuje dirbęs Saulius atsiuntė tėveliui sveikinimus.

Augustino išėjimo į pensiją iškilmės pradėtos sekmadienį (XII. 1) šv. Kazimiero bažnyčioje šeimai atliekant Mišiose visas pagalbines funkcijas ir visiems priimant Ko-

muniją. Rusnytė neatitrūkdama nuo darbų ALK Moterų d-joje, kur yra valdyboje, suruošė šaunų balių, kuriame dalyvavusi plačioji giminė ir artimieji pripildė visą Kubilių namą ir sodelį. Pagrindinę sveikinimo kalbą pasakė klebonas kun. J. Petraitis, MIC, iškėlęs Augustino pasigėrėtinas savybes, kurios ir šiame rašinyje paminėtos. Kitų sveikinimai ir linkėjimai prie dovanų buvo įteikti raštu. Jaukiuose pokalbiuose ir anūkų krykštavime šventiškai prabėgo va karas.

Atsikračius kiekvieną dieną po 8-ias valandas atėmusios pragyvenimo būtinybės pančių, Augustinui linkime tvirtos sveikatos, nelėtėjančio žingsnio ir Kristaus palaimos šeimoje ir turimose pareigose bei darbuose. Būk linksmas, Augustinai - kas bus, kas nebus, o žemaitis ir pensijoje nepražus. Pr.P.

AUGUSTINAS IR RUSNĖ KUBILIAI

Mirė Dr. A. Gerutis

Šveicarijos sostinėje Berne nuo nepagydomos ligos 1985. XII. 1 mirė žymusis lietuvis diplomatas, politinis veikėjas ir spaudos darbuotojas, teisės daktaras Albertas Gerutis. Prieš kelis mėnesius jam buvo suėję aštuoniasdešimt metų amžiaus. Su dr. Alberto Geručio mirtimi Lietuva neteko didelio patrioto, vieno veikliausių Europoje lietuvių tautos teisių, jos laisvės ir nepriklausomybės gynėjų.

Albertas Gerutis buvo gimęs 1905 metais Rygoje, į lietuvių visuomeninę veiklą įsijungė dar būdamas gimnazistu. Baigęs teisės mokslus dirbo žurnalistu Eltos Informacijų tarnyboje. 1936 metais įstojo į nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministeriją, buvo pasiūstas į Ženevą Lietuvos delegacijos prie Tautų Sąjungos nariu. Vėliau perkeltas į Lietuvos pasiuntinybę Berne, kur liko gyventi iki pat savo mirties.

Nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios Albertas Gerutis visas savo jėgas, diplomatinį patyrimą ir žurnalistinius gabumus paskyrė laisvės netekusiai savo Tėvynei, tarp-

tautinėje plotmėje keldamas Lietuvai įvykdytą smurtą, gindamas lietuvių tautos laisvės bylą, palaikydamas kontaktus su svetimų kraštų vyriausybėmis, tarptautinėmis institucijomis, jų tarpe su Europos Parlamentu, kur daug prisidėjo prie rezoliucijos Lietuvos laisvės klausimo pravedimo, rašydamas straipsnius, ypač vokiečių ir šveicarų spaudoje.

Yra suredagavęs Lietuvos istoriją anglų kalba, parašęs keletą

"MAN VIENINTELĖ TĒVYNĖ - LIETUVA !,"

Plačiai skaitomas Stokholmo dienraštis "Dagens Nyheter" atspausdino ilgą pasikalbėjimą su Švedijoje išikūrusiu naujaisiu iš Lietuvos pabėgėliu. Tai 26 metų sportininkas, džiuo instruktorius Alf. Sakauskas, nuotykingai pasiekęs laisvę Švedijoje pernai rugpiūčio mėnesio pradžioje.

Sakauskas papasakojo švedų laikraščiu, kaip jam pasisekė pabėgti į Švediją, atsakinėjo į klausimus apie gyvenimą ir nuotaikas Lietuvoje. Pabėgti į užsienį jis savojo tarnaudamas kariuomenėje, bet proga šiam užmojiui įvykdyti susidarė tikrai praėjusią vasarą, kai draugui jūreiviui padedant jam pasisekė pasislėpti Švedijos link išplaukiančiame žvejų laive.

Laivui esant netoli nuo Švedijos, Sakauskas išsoko į jūrą ir plaukdamas pasiekė Švedijos krantus. Jo bičiulis rusas, taip pat siekęs pabėgti, bet nemokėjęs gerai plaukti, deja, buvo laivo įgulos sučiuptas.

Sakauskas Lietuvoje, kaip privatus remontininkas, gerai uždirbdavo, bet materialinis apsirūpinimas jo nepatenkino. Jį slėgė viso režimo atmosfera, nepaliaujama režimo propaganda, laisvės varžymai. Visada troškau savarankiškai mąstyti ir elgtis, o ne taip, kaip įsako partija, pažymėjo Sakauskas. Konstitucija mums garantuoja žodžio laisvę, bet tik tuomet, kai ji nenukreipiama prieš socializmą. Tai kokia čia laisvė? kalbėjo Sakauskas. Jis niekad nepriklausęs pionieriam, komjaunimui ar partijai.

Švedų korespondento paklaustas, ką jam reiškianti Sovietų Sąjunga, kuri visiem sovietų piliečiam partijos pristatoma kaip didžioji tėvynė, Alfonsas Sakauskas atsakė: "Man - vienintelė Tėvynė - Lietuva!"

vertingų monografijų apie žymiuosius Lietuvos diplomatus, paskutiniu metu ruošė Lietuvos diplomatinės istoriją.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga išleido brošiūrą "Kelionė į Lietuvą" padėti kelaujantiems į Lietuvą. Brošiūra išleista lietuvių ir anglų kalbomis. Norintieji užsakyti šią brošiūrą, pridodant auką, kreiptis į PLJS valdybą: 5559 Modena Place, Agoura, California 91301, USA.

REMIK AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir **nepamiršime** jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

ADELAIDĖ

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ
MOKYKLA UŽBAIGĖ MOKSLO
METUS

Mūs pasaulis nedidus,
Jis suglaudžia mus visus.

Šia diena, į kurią buvo įjungti ir tėveliai bei svečiai, gruodžio 7 d. Liet. kat. centro viršutinėje salėje buvo pradėta Šv. Kazimiero liet. mokyklos mokslo metų užbaigimo programa. Vedėja savo tartame žodyje apgailestavo, kad šiais metais mokykloje yra tik 4 mokiniai ir tą padėtį pavadino antrąja mokyklos pradžia, nes su panašiu būreliu buvo pradėta prieš 25 metus. Pasisakė neabejojanti, kad ši mokykla augs ir bujos.

Programa, kurią vedėjai padėjo praveisti mokytojos Aukšė Visockienė ir Jūratė Kubilienė, buvo pašokta ir padainuota. Eilėraštkus pasakė Dovydukas Visockis ir Darius Kubilius. Loreta Jablonskytė paskaitė savo nuotaikingą rašinį apie gyvenimą - koks jis yra gražus. Programos "žvaigždė" buvo viešnia iš Canberros Skaistė Mauragytė, artistiška padeklamavusi porą eilėraščių ir visai vykusiai pagrojusį smuiku.

Mokyklos globėjas klebonas kun. J. Petraitis, MIC, savo kalba išskėlė reikalą tėvams įtikinti lietuviškos mokyklos reikalingumu savo vaikus ir juos įpareigoti ją lankyti. Nuosirdžiai padėkojo vedėjai, mokytojams ir mokinių tėvams. ALK Moterų d-jos valdybos vardu kalbėjusi pirm. S. Pusedšrienė pagyrė vedėjos E. Varnienės ryžtą ir pasiaukojimą išlaikyti gyvą šią mokyklą ir už tai D-jos vardu dėkojo.

Programos kulminacija buvo Kalėdų senelio atvykimas su dideliu, dideliu maišu. Dovanų, dovanėlių, dovanų tekė teko ne tik mokiniams, bet ir jų mokytojoms, vedėjai ir kun. Klebonui.

Po to visi užbaigime dalyvavę buvo pakviesti prie kavai paruošto stalo. Gražioje, šeimyniškoje nuotaikoje lėkte pralėkė šeštadienio popietė. Pokalbiuose vis prasimušdavo rūpestis, kaip prikviešti vaikus į lietuvišką mokyklą? Pr.P.

MELBOURNAS

A. A. IRENA RUBAŽEVIČIENĖ

Melbourne Royal ligoninėje po sunkios ligos ir paruošta į amžinybę su sakramentais sausio 4 d. mirė Irena Rubaževičienė. Velionė buvo gimusi Plioterių - Steplių dvare 1902 metais. Lietuvoje velionės šeima turėjo Keturakių ir Gronščių malūnus, kur Irena susipažino su Ignu Rubaževičium, ūkininku iš Smilgių kaimo, su kuriuo apsivedė 1930 metais.

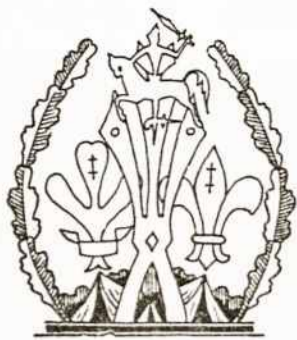
Po karo Vokietijoje gyveno Blomberg, Goettingen ir Greven stovyklose. Į Australiją atvyko 1949 metais ir ilgą laiką gyveno Pascoe Vale priemiestyje. Velionė paliko vyrą, sūnų Edžių, dukteris Reginą ir Alę, jų šeimas ir proanūkius. Išėkis, miela Irena, Viešpaties ramybėje.

Ignas Rubaževičius

CHORUI AUKOJO

J. ir A. Šilvai \$ 140, po \$ 100 E. Korsak, Melb. Apyl. V-bos pirm. R. Semetas, \$ 70 A. Volkienė, po \$ 50 N. ir E. Volkai, Z. ir G. Mackevičiai, St. Lipčius, po \$ 20 A. Gabas, K. Damkienė, J. Daunys, po \$ 10 A. Čelna, E. Matulionis, J. Račius, V. Pažereckas, V. ir M. Žiogai, S. Erminas \$ 8 ir A. Mičiulienė \$ 7. Už gėles Marganavičiams, Šilvai ir A. F. Ročiams ir M. Žiogienei už dalį surinktų aukų nuosirdus aciū.

Melbourne Dainos Sambūris

SKAUTININKŲ SUEIGA

Džiugo tunto metinės iškylos metu Yarra Bend prie upės gruodžio 7 d. vyko skautininkų Ramovės sueiga, į kurią atsilankė tik tunte dirbą skautininkai, bet v.s. Danutė Čižauskienė atsivedė visą savo skaučių draugovę, tai dalyvių buvo apie 20. Ps. fil. Loreta Čižauskaitė pateikė labai įdomų pašnekėsį - Meno istorija nuo seniausių laikų iki mūsų modernių laikų, pailustruodama spalvotais paveikslais iš meno knygų. Loreta yra specialistė, nes australų gimnazijose yra Meno mokytoja. Kitą praktišką pašnekėsį pravedė Ramovės pirm. Jonė Žitkevičienė apie širdį, jos nuostabu darbą ir apsisaugojimą nuo širdies ligų.

Ramovė gavo prašymą iš VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos komiteto prisidėti pinigų parama. Ramovės kasa yra tuščia, tai iškeltas pasiūlymas, kad visi skautininkai vieną dieną pasninkautų. Pasninko dieną kiekvienas pasirenka kada jam patinka ir savo sutauptą sumą iki kovo 4 d. - Lietuvių Skautų Globėjo šv. Kazimiero šventės nusiųstų Ramovės sekretorei ps. Birutei Prašmutaitėi. Tai originali talka Jaunimo Kongresui! PD

VASAROS STOVYKLA

Džiugo tunto stovykla vyko netoli Melbourne Wonga Parke prie Yarra upės eukaliptų ir kalnelių gražioje gamtoje, kur nuo ryto aušros per visą dieną paukšteliai įvairiausiais balseliais čiulba ir čiulba. Saus.o 4 d. čia suvažiavo būriai stovyklautojų ir pradėjo dygti palapinės. Ta įsikūrimo diena bedirbant ir puošiant greitai prabėgo, o kas dar nuostabiau - naktį jau vyko ir nakties žaidimai!

Sekmadienis pradėtas vėliavų pakėlimu, o po pusryčių įvairūs užsiėmimai. Pietų metu pradėjo atvažiuoti svečių, daug skautininkų. Po jų sueigos vyko pamaldos, kur skautišką altorėlį įrengė Jonas Rukšėnas su pagalbininkais. Šv. Mišias aukojo s. kun. P. Dauknys. Šv. Rašto skaitymus atliko labai aiškiai ir taisyklingu ištarimu An-

Mieldažytės Juditos ir Vaitiekūno Juozo sužieduotuvės. Iš kairės į dešinę: K. Mieldažys, Judita Mieldažytė, V. Vaitiekūnienė, Juozas Vaitiekūnas ir A. Mieldažienė.

tanas Guoga, 12 metų, kuris tik prieš kelias savaites atskrido iš Lietuvos ir skautė Rasa Zdaniūtė. Visi stovyklautojai giedojo ir pasikui priėmė šv. Komuniją, pamaldas baigė Marija, Marija giesme. Netrukus vyko vėliavų nuleidimo apeigos. Adjutantas Jonas Rukšėnas išrikiavo tuntą ir draugininkai jam raportavo. Tada adjutantas įsakė: ramiai! ir jis raportavo stovyklos viršininkui Algiiui Šimkui ir vadovybei. Išsirikiavę buvo 37 skautai ir skautės, o su štabu ir kitais tuo metu dirbančiais galėjo būti gerokai virš 40. O vakare dainų dainėlių laužas!

Stovyklos vadovybę sudarė jauni, gabūs vadovai - universitetų studentai ir juos jau baigę. Pats stovyklos viršininkas Algis Šimkus su žmona Jūrate, irgi skaute, gražiai augina savo šeimą, buvo Bendruomenės pirmininkas, Krašto Valdybos pirmininkas, anksčiau veikė Lietuvių Studentų Sąjungoje, mokė tautinius šokius Klumpakojų grupėje, dainuoja chore. Seserijos pastovyklės viršininkė ps. Loreta Čižauskaitė - jau gimnazijos mokytoja! Brolijos pastovyklės viršininkas ir parengimų vadovas - studentas Linas Šeikis, kuris pirmąsias dvi dienas buvo ir vyriausias virtuvės vadovas - virėjas, vėliau virtuvę perėmė vyr. skautininkė Danutė Čižauskienė. Pirmąsias dvi dienas Parengimų vadovas buvo studentas Petras Šurna. Kaip gera ir linksma pas mus stovyklauti! Kas buvo kitom dienom - išgirsim vėliau. Tik aš norėčiau, kad būtų daugiau stovyklautojų, kai vadovybė ir maitinimas buvo labai geri!

Brolukas

SYDNEJUS

Dainos choro metinis koncertas vyko gruodžio 8 d. Bilietų parduota 243, o su choristų antrosiom pusėm koncerte dalyvavo 260 asmenų. Atsilankė iš Newcastle beveik visa lietuvių kolonija su pirmininku ir dirigentu Stasiu Žuku, su jais buvo atvykusi ir viešnia iš Anglijos p. Kerienė. Iš koncerto uždirbta \$ 1.824. Dainos choras giedojo Kalėdų Mišiose Lidcombe. Apylinkės Valdyba jau pakvietė chorą giedoti Vasario 16-tos pamaldose ir dainuoti minėjime.

Dainos choro pirm. Antanas Kramilius veikia ir pas australus. Fairfield National Society. "Fairfield Advance" laikraštis praneša apie tos draugijos metinį susirinkimą, kuriame mūsų Antanas Kramilius buvo išrinktas draugijos sekretorium ir išdininku.

RELIGINIAME GYVENIME

— Vakarų Vokietijoje šiuo metu yra 16 lietuvių kunigų. Neseniai įvyko jų suvažiavimas Dieburge kapucinų vienuolyne, kur gyvena Tėvas Alfonsas Bernatonis. Suvažiavime dalyvavo vysk. Paulius Baltakis OFM. Kunigai pateikė savo pranešimus ir problemas. Ilgą laiką buvęs Sielovados vadovas kapucinas Tėvas Konstantinas Gulbinas pasitraukė iš pareigų ir naujuoju Lietuvių Sielovados vadovu suvažiavimo dalyviai išrinko kun. Antaną Bungą, kurio kandidatūrą vysk. P. Baltakis įteikė Vokietijos vyskupams patvirtinti.

— Austrų žinių agentūra Kathpress praneša, kad Albanijoje prieš Kalėdas mirė pranciškonas kun. Filip Masreku — kankinys už tikėjimą. 1945 m. kun. Masreku, kad buvo katalikas, buvo apšauktas liaudies priešu, reacininku, fašistu ir įkalintas priverčiamųjų darbų lageryje, kuriame ir mirė. Be jokios kaltės jis buvo kalinamas 30 metų. Marksistinės Albanijos konstitucija draudžia piliečiams išpažinti bet kurią religiją, visos bažnyčios uždarytos, o religine veikla įtariami asmenys gali būti baudžiami nuo poros metų kalėjimo ligi mirties bausmės.

— Bažnyčios skelbiamas išlaisvinimas visada apima ir dvasinę plotmę, išlaisvinimą ir nuodėmės, kuris atveria žmogui kelią į Kristaus pažadėtą išganymą. Nugalėjus nuodėmę, susidaro sąlygos žmonijos pažangai įvairiose gyvenimo srityse. Tai pažymėjo Popiežius Jonas Paulius II grupėi Indijos vyskupų, atvykusių į Vatikaną su oficialiu vizitu. Popiežius ragino ypatingu būdu rūpintis krikščionių bendruomenės dvasine pažanga, jų gyvenimo šventumo ugdymu. Krikščionių pareiga liudyti savo gyvenimu ir darbais žmogaus asmens orumą, kovoti už tai, kad žmonių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti teisingumu ir vieni kitų meile. Pilnutinei pažangai atsiekti yra būtina, kad visuomeninis gyvenimas ir kultūra remtųsi moralinėmis vertybėmis.

— Kinijos komunistų partijos dienraštyje neseniai atspausdintam straipsnyje vienas žymiausių religijų istorijos žinovas kinas budistas Zhao Fusan nurodo, jog yra netikslu laikyti religiją 'liaudies opiumu', kaip skelbė Marksas. Religijos nesupratimas ar net jos niekinimas ardo tautos vienybę, kenkia jos prestižui užsienyje. Religija, rašo Zhao Fusan, yra visai tautai bendras kultūrinis turtas, kurį svarbu pažinti ir reikia gerbti. Markso skelbimas, kad religija esanti liaudies opiumas, pažymi Zhao Fusan, mokslškai nepagrįstas ir yra atgyventas reikalas.

— Vatikane arkivyskupą Liudą Povilonį po audiencijos pas Popiežių kitą dieną priėmė Vatikano Valstybės sekretorius kardinolas Agostino Casaroli, kuris gyvai domėjosi Lietuvos katalikų problemomis, katalikiškų šeimų rūpesčiais, vaikų auklėjimu, užtikrino Vatikano visą paramą siekiant dvasinio atsinaujinimo krikščionybės įvedimo Lietuvoje. Povilonis išskrido atgal į Lietuvą gruodžio 13 d.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Gyvojo Rožančiaus nariai sausio mėnesį meldžiasi už lietuvių šeimų sugyvenimą ir jų šventumą.

Pirmąją Komuniją, mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklai baigiant mokslo metus XII. 15, priėmė Danielė Bartaškaitė, Danius Aras ir Linas Kaladė.

Kalėdų Eglutę suruošė Katalikių Moterų Draugija Lietuvių Namuose XII. 22 - sutraukė didelį būrį vaikų su tėveliais. Kalėdų Senelis Algis Karazija puikiai atliko savo rolę: vaikai jam deklamavo, dainavo, žaidė, o jis visus apdovanojo.

Kūčios Lietuvių Namuose pradėtos tradicinėmis plotkelėmis su 12 valgių, dalyvavo beveik 150 žmonių. Tautos Fondo Rėmėjų būrelis su vyriausia šeimininke Monika Žiogiene ne tik šventiškai papuošė stalus, bet ir visus labai skaniai privaišino. Prelatas Pr. Vaseris tarė žodį, visi pasimeldė už mirusius, už Tėvynėje esančius, už kalinius Rusijos katorgoje. Papasakojo kaip parinkta gruodžio 25 d. Kristaus Gimimo šventei. Visi giedojom kalėdines giesmes. Solistas Jurgis Rubas, pianinu palydint Zita Prašmutaitei, pagiedojo "Ateikit tikintieji".

Kalėdų Mišios šv. Jono bažnyčioje sutraukė per metus patį didžiausią skaičių lietuvių. Šv. Mišias aukojo prel. Pr. Vaseris ir tarė gyvą, išpūdingą pamokslą. Skaitymus atliko ALK Federacijos pirm. Vincas Žemaitis, Tikinčiųjų maldą - Dainos Sambūrio pirm. Kęstutis Lynikas. Parapijos choras, vadovaujamas dirigento Petro Morkūno, pianistei Zita Prašmutaitei palydint didžiais vargonais, didingai giedojo kalėdines giesmes. Auką atnešė Socialinės Globos Moterų D-jos pirm. Jonė Žalkauskienė ir Katalikių Moterų D-jos pirm. Halina Statkuvienė. Komunijos išdalinta apie 500.

Geelonge Kalėdų Mišios šv. Jono bažnyčioje sutraukė daug lietuvių iš plačių apylinkių. Visi jie sutartinai giedojo kalėdines giesmes, skaitymus atliko Bažnyčios Maršalka Vytautas Bindokas, auką atnešė Genovaitė ir Stasys Valaičiai. Kun. Dr. Pr. Dauknys tarė šventei žodį. Šv. Komuniją priėmė gera šimtinė ir pamaldas baigė Marija, Marija giesmė.

Vidas Kymantas ir Karen Ganaway sutuokti per jaunavedžių Mi-

C A N B E R R A

Inž. Kostui Makūnui buvo padaryta sunki širdies operacija Sydnejuje Royal Alfred ligoninėje gruodžio 16 d. Operacija pavyko gerai ir ligonis sveiksta. Tik dar neaišku kada galės grįžti namo. Canberros Liet. pensininkų grupės Paguodos nariai linki K. Makūnui laimingai pasveikti ir Onai Makūnienėi dėl jos vyro ligos išreiška nuoširdžią užuojautą.

Paguodos Valdyba

Melbourne Town Hall XII.22 vyko Ukrainiečių Kultūros šventė. Dainų ir tautinių šokių koncertą atliko 500 ukrainiečių artistų. Kitą vakarą koncertas buvo pakartotas Ukrainiečių Bendruomenės Namuose Essendone. Koncertą su nuotrauka minėjo "The Sun" dienraštis XII.23.

Varšuve. Lenkijos akademikai griežtai pasmerkė komunistinės valdžios nutarimą pašalinti iš pareigų Lenkijos universitetų 6 rektorius ir 70 profesorius dėl to, kad jie vyrar vyresnybei nepatikimi.

šias Geelonge šv. Jono bažnyčioje XII. 21.

Tėviškės Aidus su Šv. Kalėdom sveikino apdovanodami po \$ 100: V. Grigonis iš Moe, Anastazija Reutienė savo vyro Lietuvos Savanorio Sergiejaus Reuto atminimui, J. Šeštakauskas, o su \$ 50 sveikino Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugija. Stefanija Pažereckienė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų" leidimui per Religinę Salpą skyrė \$ 100. Visiems ačiū.

Skrendate lėktuvu iš Melbourne į kitą Australijos miestą? Bilietą greitai išrašys Algimantas Žilinskas kelionių biure, kuris yra tik kelios minutės nuo Lietuvių Namų: "Concord International Travel", 541 King St. Melbourne. Telef. 329 6833.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono Bažnyčioje sausio 19, sekmadienį 9.30 val.

Pakrikštytas Mantas Paulius Juška, sūnus Vytauto ir Aušros Barauskaitės Juškų. Krikšto tėvai: Paulius Jokubaitis ir Saulė Barauskaitė, jai atstovavo Danguolė Jokubaitienė.

Už a.a. Karolinos ir Vlado Sutkevičių vėles šv. Mišios aukojamos Lietuvių Namų Kankinių koplyčioje sausio 25 d. šeštadienį 4 val. p.p., jas užprašė Gyvojo Rožančiaus Brolija.

Už a.a. Ireną Rubaževičienę šv. Mišias aukojo O. J. Bratiškai, P. J. Mažyliai, L.B. Padgurskiai, Jurgis, Irena, Laima Rubai, B.J. Oželiai, O.J. Skimbirauskai, Medeišienė, A.V. Balnioniai, D.V. Danius, N. G. Narušiai, J. Simutienė, J. Ašmonas, P.D. Baltutis, S.B. Butkai, T.J. Seliokai, J.M. Venckai, M. Verbylienė, E.P. Markoniai, M.J. Vaitkus, Raudžių šeima, P. Binkus, St. Sikorskis, S. A. Mucenieki, D. Čižauskienė, Kemežys, G. Baltutytė, J.T. Krasauskai.

Parapijai aukojo: \$ 150 - S. Ramanauskas, \$ 100 - E. Šaltmarienė, po \$ 60 - P. Semėnas, B. Sadauskas, V.N. Šalkūnai, A. Valka, po \$ 50 - M. Kliukas, S. Krutulius, Z. Augustinavičius, O.J. Bratiškai, K. Damkienė, po \$ 40 - A. Bakaitis, O. Maleckienė, P. Augustinavičienė, po \$ 30 - E. Sidlauskas, S. Budrevičienė, J. Steponavičius, A. Krausienė, J. Mikštas, po \$ 25 - L. Pučius, J. Petkinis, J. Simutienė, po \$ 20 - M. Jacevičius, V. Račius, A. Galiauskienė, J. Daunys. (Bus daugiau).

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū. Prel. Pr. Vaseris

S Y D N Ė J U S

Marija Statkienė 80 metų. Savo garbingą sukaktį mūsų Marytė atšventė savo ir sūnaus Juozo butuose Liverpool. Toliausiai svečiai buvo Masiuliai iš Adelaidės. Prelatas P. Butkus pasveikino ją, iškeldamas jos nuoširdžias pastangas parapijai, ypač "Caritas" renginiuose ir 25 m. kunigystės jubiliejui. Iteikdamas atminimui Šv. Kazimiero medalį, jau užprašė suruošti ir 50 metų kunigystės šventę, jei ji pati tos šventės sulauks 1988 m. Savo kilme yra kaimynė iš Eržvilko. Nė metai nepalenkė jos pečių, o ypač širdies ir vis tokia pat maloni, vaišinga ir draugiška. Telaimina Viešpats dar ilgas metus!

M.P.B.

— **Vakarus** prieš Kalėdas pasiekė Ukrainiečių Katalikų Bažnyčios Kronikos specialus numeris - trys mašinėle rašyti puslapiai, kuriais informuoja kaip sovietinis saugumas likviduoja ukrainiečių tikinčiųjų teisėm ginti komitetą, kurio rūpesčiu buvo leidžiama pogrindyje Bažnyčios Kronika.

BALSAVIMAS

ALB Krašto Tarybos XIX sesijos korespondencinio balsavimo pravedimui sudarytos komisijos AKTAS 1985. XII. 4.

Pagal Australijos Lietuvių Bendruomenės Statuto II skyriaus 15-tą paragrafą sudaryta balsavimo pravedimui komisija, susidedanti iš ALB Krašto Garbės Teismo nario Juozo Lapšio (komisijos pirmininko), ALB Krašto Valdybos nario Leono Gerulaičio, ALB Adelaidės Apylinkės Valdybos nario Jono Stačiūno, ALB Adelaidės Apylinkės Garbės Teismo narės Marijos Petkūnienės ir ALB Krašto Tarybos atstovo Jono Bočiūlio, patikrinto paštu gautus, užklijuotus 68 (šešiasdešimt aštuonis) balsavimo vokus, juos atidarė ir, suskaičiavusi balsus, rado:

Krašto Valdybos laikysenai pritaria 41 (keturiasdešimt vienas) Krašto Valdybos laikysenai nepritaria 26 (dvidešimt šeši). Negalioja (abi eilutės išbrauktos) - 1 (vienas). Viso 68.

Priedas: 68 atidaryti vokai ir 68 balsavimo kortelės. Pasirašė:

J. Lapšys - Pirmininkas, L. Gerulaitis J. Stačiūnas, M. Petkūnienė, J. Bočiūlis.

NEWCASTLE

Prieškalėdinę gegužinę surengė Apylinkės Valdyba XII. 1 gražiam Kotara Parke. Lietuvių saulėtą nuotaiką dar vaivorykste nušvietė lengvas lietutis. Tai buvo maloni pramoga!

Iškyla į Sydnejaus Dainos choro koncertą XII. 1. Didelis mūsų Apylinkės lietuvių būrys nuvyko į Sydnejaus Lietuvių klubą. Taip lietuviška daina kaip magnetas traukė į Sydnejų!

Lietuviškų Dainų Mylėtojų būrelis XII. 13 giedojo Hamiltono priemiestyje metodistų Westley bažnyčios salėje lietuviškas kalėdines giesmes. Pianinu akompanavo M. Ulanienė, o Zita Zakarauskienė supažindino klausytojų pilną salę su lietuvių kalėdiniais papročiais. Visos lietuviškos giesmės buvo labai šiltai priimtoms, ypatinai S. Sinišaus "Nurimk širdie" bei Zinos Zakarauskienės solo "Amžinoji Motina". Po programos lietuvių dainininkai buvo pavaišinti tos parapijos ponių iškeptais pyragaičiais. Visi labai domėjosi mūsų tautiniais rūbais.

"Germania" - vokiečių klube XII. 4 koncertavo Stasio Žuko vadovaujamas vokiečių "Lorelei" choras. Programos metu mūsų Zina Zakarauskienė su choro palyda giedojo T. Kiršnerio "Heilige Nacht". Vokiečiai sukėlė ilgą ovaciją, taip patiko ši giesmė. Gruodžio 21 d. Zina Zakarauskienė su vokiečių choru giedojo ir Liuteronų bažnyčioje.

Lietuviškas sekančias pamaldas turėsime vasario 23 d., kuriom atvyks iš Sydnejaus kun. Povilas Martūzas. S.Z.

Tarptautinės organizacijos "Christian Solidarity International" biuletenis beveik kiekviename numeryje pateikia žinių iš Lietuvos Bažnyčios ir tikinčiųjų persekiojimų ir jų pasipriešinimą bedieviškajai sovietinei valdžiai. Kalėdinėje laidoje pateikia plačių žinių iš "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" Nr. 67. Šios organizacijos centras yra Šveicarijoje Ciuricho mieste ir jų tarpe yra ir lietuvis bendradarbis Algis Klimaitis.

NAUJI LEIDINIAI

Pasaulio Lietuvis, gruodis. Leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Leidžia PLB Valdyba Čikagoje. Redaktorius Bronius Nainys. Metams \$ 12 JAV. Oro paštu \$ 30 JAV. Adresas: Pasaulio Lietuvis, 5620 S. Claremont Ave, Chicago ILL 60636. Iš Australijos šiame numeryje rašo A. Mauragis apie Socialinio blogio problemą krikščioniškoj doktrinoj, Atsakymas A. Svilioniui, Isolda Požėlaitė - Davis pristato "Lituanian" choro koncertą Adelaidėje, Ant. Laukaitis apie geriausią krepšininką Edį Palubinską. Daug nuotraukų ir žinių iš pasaulio lietuvių veiklos.

Laiškai Lietuviams, spalio. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius Juozas Vaišnys SJ. Leidėjas: Tėvai Jezuistai Čikagoje. Metams JAV \$ 8. Australijoje prenumeratą geriausiai įmokėti per kun. Stasį Gaidelį SJ: "Manresa", 345 Burwood Road, Hawthorn Vic. 3122.

Skautų Aidas, rugsėjis. Redaktorius v.s. Antanas Saulaitis SJ. Leidėjas: Lietuvių Skautų Sąjunga. Metams JAV \$ 5. Administratorė skautininkė Albina Ramanauskienė, 7143 S. Troy, Chicago ILL 60629.

News Digest International, December - February 1985-86. Redaguoja J. P. Kedys, J. Veteikis, P. Lindsar. Metams \$ 4. Adresas: PO Box 535, Parramatta NSW 2150. Žurnalas, kuris faktais iškelia sovietinio komunizmo niekšybes.

Ateitis, Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas, birželis Nr. 6 ir rugsėjis Nr. 7, abu atėjo iš karto. Vyr. Redaktorė Stasė Petersonienė. Metams JAV \$ 9. Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 Sout Sacramento Ave. Chicago ILL 60629.

PABALTIEČIŲ NAUJAS LAIKRAŠTIS

Didžiojoje Britanijoje pasirodė naujas Pabaltiečių informacinis leidinys anglų kalba "Baltic Times". Pirmasis "Baltic Times" numeris praneša, kad biuletenis yra naujai įsisteigusios Didžiosios Britanijos Pabaltiečių Sąjungos organas.

Praėjusią vasarą sėkmingai įvykdytas Pabaltiečių Laisvės Žygis Baltijos jūroje ir Teismas Kopenhagoje, rašo "Baltic Times" vedamajame, Britanijos lietuvius, latvius ir estus paskatino dar labiau sutelkti jėgas kovoje už nepriklausomybės atstatymą ir žmogaus teisių įgyvendinimą Pabaltijos kraštuose. Šalia pranešimų apie Laisvės žygio Baltijos jūroje spaudos atgarsius ir Did. Britanijos Pabaltiečių organizacijos užmojus, naujas, aštuonių puslapių, nuotraukomis iliustruotas biuletenis "Baltic Times" pateikia Baltų Tarybos pirmininkės Nora Morley - Fletcher straipsnį apie Baltų Tarybos tikslus, reikšmę ir bendradarbiavimą su naujai įsisteigusia Did. Britanijos Pabaltiečių Sąjunga. Yra pažymėtina, kad visi naujos pabaltiečių organizacijos nariai yra jaunosios kartos, Did. Britanijoje gimę ir augę lietuviai, latviai ir estai.

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų Rėmėjų prenumeratas prisiuntė:

\$ 60 V. Tugaudienė, \$ 55 K. Šimkūnas, \$ 50 J. Leknius, po \$ 45 B. Kasčiukaitis, V. Matulaitis, po \$ 40 M. Kaulėnas, I. Rubaževičius, po \$ 35 Z. Augaitis, I. Daniškevičienė, E. Daubarienė, A. Kalpokas, A. J. Stankevičiai, \$ 32 D. Gasiūnas, po \$ 30 K. Alseika, Z. Čėčienė, S. Erminas, G. Gaidelis, J. Ivinskienė, T. Kairienė, M. Kaitinis, J. Každailis, O. Kyzelienė, S. Lipčius, E. Margan, Ant. Miliuskas, J. Pinčius, J. Rapkauskas, A. Šeferis, B. Šikšnius, S. Šiuškus, V. Vaičiulevičius, A. Valka, J. Vencloviene, Jul. Veteikis, B. Vitkauskas, Just. Zemaitis.

Kitos aukos: po \$ 50 Geelongo sporto klubas Vytis, P. Šiaučiūnas, \$ 45 Agnė Lukšytė, \$ 35 J. Jakomas, po \$ 25 Geelongo Lietuvos Sąjungos klubas, P. Nagys,

Sale Seniūnija: po \$ 20 Br. Aukštuolienė, Pr. Bandza, J. Čyžas, V. Jonušys, Agnė Kisielis, A. A. Urnevičiai, \$ 15 A. Ramanauskas iš Glen Waverley, po \$ 10 J. Baršašienė, A. Beniulis, K. Dienas, M. Gružauskienė, V. Narušienė, \$ 6 S. Šutas, po \$ 5 A. Lingė, M. Petkūnienė, A. Pudimaitis, A. Survilienė, O. A. Leveriai, R. Teizeris,

po \$ 3 D. Ragauskienė, E. V. Stankevičiai, po \$ 2 I. Budrys, N. A. Presniakovai.

ALK Federacijos Valdyba nuosirdžiai dėkoja Rėmėjams ir visiems aukotojams ir visų prenumeratorių maloniai prašo metų pradžioje prisiųsti prenumeratos mokesį.

SYDNEJUS

MIRUSIŲ MINĖJIMAS

Mirusių atminimas atžymėtas gedulingomis pamaldomis lapkričio 3 d. Sv. Mišias atnašavo prel. P. Butkus, giedant Dainos chorui. Vėlinių dienai pamokslą pasakė kun. P. Martūzas. Po pamaldų apie 300 parapijiečių susirinko į Lietuvos sekcijos kapus bendrai maldai. Prel. P. Butkus savo žodyje prisiminė mirusius, padėkojo už gausų atsilankymą į kapines. Gražią staigmeną padarė inž. Vytautas Bernotas perdažydamas kapinėse stovintį lietuvių paminklą.

LIDCOMBE PARAPIJOS JUBILIEJUS

Lapkričio 24 d. su Kariuomenės švente susikryžiavo svarbi šventė — Lidcombe parapijos 100 m. jubiliejaus užbaigtuvės. Lietuviai čia turi savo pamaldas, savaitgalio mokyklą ir naudojami parapijos sale kada reikia be jokio mokesčio. Todėl dalis Sydnėjaus tikinčiųjų kartu su prel. P. Butkum jautė pareigą dalyvauti šiose pamaldose.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Atviras laiškas "Tėviškės Aidų" redakcijai ir skaitytojams

Esu nustebinta Spaudos Sąjungos parodyta respekto stoka mūsų visų išrinktam aukščiausiam vykdomajam bendruomenės organui — ALB Krašto Valdybai.

Kai 1977 m., saugumo sumetimų vedina, kūrėsi Spaudos Sąjunga, ji žadėjo ir toliau veikti Krašto Valdybos nustatytose ribose ir būti jos dispozicijoje. Krašto Valdyba tėviškai pavedė Spaudos Sąjungai visus "Mūsų Pastogės" pinigus, visas spausdinimo mašinas, skaitytojus ir net darbuotojus. Tai buvęs tik oficialus naujo organo bendruomenės specialiam tikslui sutelktu vieneto teisinis apiforminimas australų valdžios aktyse. Moralinė priklausomybė Krašto Valdybai ir "Mūsų Pastogės" kaip bendruomenės laikraščio statuso klausimai buvo savaime suprantami ir nekvėstijonuojami.

Tačiau dabar, iškilus konfrontacijai tarp Krašto Valdybos ir Spaudos Sąjungos valdybos dėl naujos redaktorės paskyrimo, Spaudos Sąjunga nebeneri paklusti Krašto Valdybos direktyvoms net neduodama jokių argumentų. Moralinė priklausomybė užmiršta.

Mes Australijoje gyvenam nuo 1949 m. ir pažįstame vienas kito dorybes, silpnybes ir pajėgumą. Į "Mūsų Pastogės" redaktorės kandidatavo dvi žurnalistės: vieną — Agnė Lukšytė mes pažįstame 36 metus. Kaip dažnai didelėse šeimose atsitinka - per tą laiką teko su ja persimesti ir aštresniais žodžiais. Tai natūralus šeimyniškas reiškinys. Antroji kandidatė - Rita Juzėnaitė (po to seka dar keturios oficialios pavardės), atsirado iš Vilniaus prieš beveik keturis metus ir todėl nebuvo net ir progos su ja persimesti jokiais žodžiais.

Bet Melbourne vadovų konferencijoj Rita Juzėnaitė viešai pareiškė niekad nebuvo disidente. Kadangi spaudoje disidentės terminas jau buvo klaidingai interpretuotas, randu reikalo patikslinti, kad pagal Oxfordo žodyną žodis "disidentas" reiškia "kitaip galvojančią, nesutinkančią su oficialia valdžios, Bažnyčios ar kokio kito autoriteto linija". Sovietų Sąjungos disidentais, tai yra kitaip galvojančiais, baudžiami kalėjimu, koncentracijos stovykla, tremtimi ar patalpiniu į psichiatrines ligonines. Bet mes juos vadiname kovotojais už laisvę, sąžinės kalinius, o tik plačioji spauda - disidentais.

Po tokio viešo Ritos Juzėnaitės pareiškimo ar Spaudos Sąjunga bent pagalvojo pasiteirauti apie jos praeities veiklą? Ar toks Spaudos Sąjungos valdybos tobulas nežinojimas ir nenoras žinoti ir nebuvo tas didysis faktorius, nulėmęs pirmenybę žurnalistei, parengtai sovietinėse mokyklose, prieš mums pažįstamą žurnalistę, subrendusią Vakaruose, mūsų pačių tarpe?

Aš tikiu, kad mes visi suprantame "Mūsų Pastogės" gyvybišką svarbą mūsų išeivijos gyvenime ir nurėtumėm, drauge su ALB Krašto Valdybos pareikštu noru, kad bendruomenės laikraštyje ir toliau viešpatuotų disidentinė dvasia, tai yra toji pati dvasia ir nusistatymas, dėl kurio mes atsidūrėme už tėvynės ribų.

Su pagarba

Genovaitė Kazokienė

BRISBANE

Pabaltiečių vakaras buvo suroštas gruodžio 7 d. Railway instituto salėje. Į vakarą susirinko būrys pabaltiečių. V. Lorenči grojant, linksmai pasiškta. Moterys suruošė skanią vakarienę.

Kalėdų Eglutę vaikams gruodžio 8 d. suruošė Apylinkės Valdyba. Pramogą pravedė Jakavičienė. Buvo atvykęs Kalėdų Senelis - Musteikis, apdovanojęs vaikučius. Visi tėvai ir vaikai buvo pavaišinti šiltais pietumis.

Juozo Kiškūno gimtadieniui gruodžio 15 d. buvo suroštas didelis balius Lietuvių Namuose, nes J. Kiškūnas yra mūsų chorvedys. Svetainėje susirinko apie šimtas sukviestų svečių. Vaisės pravedė Bronius Butkus. Sveikinimo žodį tarė daug draugų ir australų pažįstamų. Visi kalbėtojai apibūdino J. Kiškūną kaip žmogų aukso širdimi, nes jis Brisbanėje vienu ar kitu būdu visiems yra padėjęs išsikurti, ar gazą, vandentiekį sutaisyti, ar ką kitą padaryti. Gero, ramaus būdo žmogus, dar ir mūsų chorą išmoko naujų dainų. Pats daug metų dainuodamas vokiečių chore, yra visų gerbiamas ir mylimas. Valdybos pirm. Bagdonas įteikė J. Kiškūnui choro dovaną — auksinį laikrodį. Ponia Luckienė atnešė didžiausią tortą. Sudainuota daug dainų.

Kūčias Lietuvių Namuose suruošė Lietuvių Namų komitetas. Dalyvavo virš 50 lietuvių, buvo ir nematytų svečių. Namų šeiminingas Juozas Luckus priminė šio švento vakaro prasmę, papročius, o Juozas Platkauskas angliskai svečiams paaiškino, kurie nemokėjo lietuvių kalbos, apie plotkelių reikšmę ir tradicijas. Kun. Dr. Petras Bačinskas palaimino Kūčių stalo valgius ir visi ragavo skanumynus. Kūčių vakariene paruošė Lietuvių Namų nuolatinės šeiminingės G. Luckienė ir M. Butkienė. Buvo karštas oras, tai virėjų tikras pasišventimas už Kūčių paruošimą!

Brisbanientė R.P.

Krekenavoje, Panevėžio vyskupijoje, lapkričio 30 mirė kun. Juozas Mickevičius, 80 metų amžiaus, atšventęs kunigystės 60 metų sukaktį. Paskutiniu metu buvo ligonis, nebegalėjo eiti kunigo pareigų. Pernai Lietuvoje mirė 25 kunigai. Pašaukimų yra gausu, bet okupantų valdžia tik mažam skaičiui teleidžia įstoti į vienintelę Kauno Kunigų seminariją ir ten įstojusius nepalieka ramybėje, bet įvairiais būdais juos šantažuoja, kad taptų KGB agentais.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

nuo \$ 100	iki \$ 20.000	— 13%
nuo \$ 20.000	iki \$ 50.000	— 14%
nuo \$ 50.000	ir daugiau	— 15%

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus ištaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051. GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry Ct. Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace. Bankstown NSW.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051.	329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199.	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046.	306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144.	509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174.	546 7644